

۵۰۰

۳

۲۵۶

دارالحدیث

6976

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

WWW.KETAB.IR

سرشناسه : رضوی، رسول، ۱۳۵۲
عنوان و نام پدیدآور : کتاب شناسی احادیث اعتقادی / رسول رضوی
مشخصات نشر : قم : موسسه علمی فرهنگی دارالحدیث، سازمان چاپ و نشر، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری : ۲۵۶ ص.

ISBN: 978 - 964 - 493 - 813 - 9

وضیعت فهرست نویسی : فیبا
موضوع : احادیث -- کتاب شناسی
موضوع : احادیث شیعه -- کتاب شناسی
رده بندی کنگره : ۱۳۹۳ ۶۳۱۵الف/۷۸۳۵z
رده بندی دیویی : ۲۹۷/۰۱۶
شماره کتابشناسی ملی : ۳۷۵۵۸۳۲

کتاب شناسے

احادیث اعتقادی

رسول رضوی

کتاب شناسی احادیث اعتقادی

مؤلف: رسول رضوی / عضو هیئت علمی دانشگاه قرآن و حدیث

دانشگاه قرآن و حدیث

ویزاستار: سعیدرضا علی‌عسگری، محمدصادق رهبران

صفحه آرا: علی اکبری

طراح جلد: حسین مؤیدی

مؤسسه انشائیاتی دارالحدیث

ناشر: سازمان چاپ و نشر دارالحدیث

چاپ: سوم / ۱۳۹۷

چاپخانه: دارالحدیث

شمارگان: ۵۰۰

قیمت: ۲۱۰۰۰ تومان

دفتر مرکزی: قم، میدان شهدا، خیابان معلم، پلاک ۱۲۵ / تلفن: ۰۲۵ - ۳۷۷۴۰۵۲۳ / فاکس: ۰۲۵ - ۳۷۷۴۰۵۷۱

ص.ب ۴۴۶۸ / ۳۷۱۸۵

نمایشگاه دائمی علوم حدیث (قم، خیابان معلم) / تلفن: ۰۲۵ - ۳۷۷۴۰۵۴۵ / فروشگاه شماره «۲» (قم، خیابان معلم)

مجتمع ناشران، طبقه همکف پلاک ۲۹) / تلفن: ۰۲۵ - ۳۷۸۴۲۳۰۹ / ۰۲۵ - ۳۷۸۴۲۳۱۰

فروشگاه شماره «۳» (شهر ری، حرم حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام درب شرقی ۷) / تلفن: ۰۲۱ - ۵۵۹۵۲۸۶۲

فروشگاه شماره «۴» (شهر ری، حرم حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام درب جنوبی) / تلفن: ۰۲۱ - ۵۱۲۲۴۴۹۳

فروشگاه شماره «۵» (شهر ری، حرم حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام بازار قدیم) / تلفن: ۰۲۱ - ۵۵۹۳۰۹۹۹

پلاک ۱۹/۱

<http://darolhadith.ir>

darolhadith.20@gmail.com

ISBN: 978 - 964 - 493 - 813 - 9

<http://shop.darolhadith.ir>

* کلیه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است

۱۴۰۱۴۳۰۰۰۲۰۳۶

فهرست مطالب

پیش‌گفتار ۲۱

درس اول: کلیات و مفاهیم

تعریف کتاب‌شناسی ۲۳

گونه‌های کتاب‌شناسی ۲۴

شیوه‌های تنظیم اطلاعات کتاب‌شناسی ۲۴

تنظیم الفبائی ۲۴

تنظیم رده‌ای ۲۴

تنظیم تقویمی یا تاریخی ۲۵

اهداف کتاب‌شناسی ۲۵

فوائد کتاب‌شناسی ۲۵

سیر کتاب‌شناسی در میان مسلمانان ۲۶

تعریف کتاب‌شناسی احادیث اعتقادی ۲۸

معرفی منابع برای مطالعه بیشتر ۲۸

پرسش و پژوهش ۲۸

درس دوم: کتاب سلیم بن قیس

اوضاع علمی فرهنگی قرن اول هجری ۳۱

عوامل گسترش کتابت در قرن اول ۳۲

- ۳۳..... موانع گسترش نگارش کتاب در قرن اول
- ۳۵..... کتاب‌های تألیف شده شیعیان در قرن اول
- ۳۷..... کتاب سلیم بن قیس
- ۳۷..... شرح حال مؤلف
- ۳۷..... دیدگاه‌ها درباره کتاب
- ۳۸..... محتوای کتاب
- ۳۹..... ساختار و ویژگی‌های کتاب
- ۳۹..... منابع کتاب
- ۳۹..... شیوه و روش مؤلف
- ۴۰..... راویان کتاب
- ۴۰..... اشکال‌های مطرح شده درباره کتاب
- ۴۴..... نسخه‌شناسی کتاب
- ۴۵..... کارهای انجام شده درباره کتاب
- ۴۵..... تحقیق و تنظیم برای چاپ
- ۴۵..... چاپ‌ها
- ۴۵..... ترجمه‌ها
- ۴۶..... منتخب‌نویسی
- ۴۶..... معرفی منابع برای مطالعه بیشتر
- ۴۶..... پرسش و پژوهش

درس سوم: کتاب توحید مفضل و اهلیله

- ۴۷..... اوضاع علمی و فرهنگی قرن دوم هجری
- ۴۸..... عوامل گسترش کتابت در قرن دوم
- ۵۱..... کتاب‌های اعتقادی شیعیان در قرن دوم هجری

۵۲	۱. کتاب توحید مفضل
۵۲	شرح حال مؤلف
۵۳	تالیفات
۵۴	محتوای کتاب توحید مفضل
۵۴	ویژگی های کتاب
۵۵	دیدگاه ها درباره انتساب کتاب
۵۶	نسخه شناسی کتاب
۵۶	چاپ های کتاب
۵۷	کارهای انجام شده درباره کتاب
۵۷	ترجمه ها
۵۷	شرح ها
۵۸	دیگر کارها
۵۹	۲. کتاب اهللیجه
۵۹	محتوای کتاب
۶۰	جایگاه کتاب
۶۰	انگیزه نگارش کتاب
۶۱	ساختار و ویژگی های کتاب
۶۱	نسخه شناسی کتاب
۶۲	کارهای انجام شده درباره کتاب
۶۲	ترجمه ها
۶۲	چاپ ها
۶۲	معرفی منابع برای مطالعه بیشتر
۶۳	پرسش و پژوهش

درس چهارم: کتاب الايضاح و کتاب بصائر الدرجات

- ۶۵..... اوضاع علمی، فرهنگی قرن سوم هجری
- ۶۷..... کتاب‌های کلامی و اعتقادی شیعیان در قرن سوم
- ۶۷..... ۱. کتاب الايضاح فی الرد علی سایر الفرق اصولاً و فروعاً
- ۶۸..... شرح حال مؤلف
- ۷۰..... محتوای کتاب ایضاح
- ۷۰..... شیوه کلامی فضل بن شاذان در الايضاح
- ۷۲..... ویژگی‌ها و ساختار کتاب
- ۷۲..... نسخه‌شناسی کتاب
- ۷۳..... دیدگاه‌ها درباره کتاب
- ۷۵..... جمع‌بندی
- ۷۵..... کارهای انجام شده درباره کتاب
- ۷۵..... چاپ‌ها
- ۷۵..... ترجمه
- ۷۵..... معرفی منابع برای مطالعه بیشتر
- ۷۷..... ۲. کتاب بصائر الدرجات فی فضائل آل محمد علیهم‌السلام
- ۷۷..... شرح حال مؤلف
- ۷۸..... استادان و شاگردان صفّار قمی
- ۷۸..... محتوای کتاب
- ۷۹..... ساختار و ویژگی‌های کتاب
- ۸۰..... نسخه‌شناسی کتاب
- ۸۱..... رابطه بصائر الدرجات با منتخب بصائر الدرجات
- ۸۲..... کارهای انجام شده درباره بصائر الدرجات
- ۸۲..... معرفی منبع برای مطالعه بیشتر

۸۳	پرسش و پژوهش.....
	درس پنجم: کتاب الکافی و کتاب الغیبة
۸۵	اوضاع علمی فرهنگی قرن چهارم هجری.....
۸۷	کتاب‌های کلامی و اعتقادی شیعیان در قرن چهارم.....
۸۸	۱. کتاب الکافی.....
۸۸	شرح حال مؤلف.....
۸۹	استادان و شاگردان شیخ کلینی.....
۸۹	تألیفات شیخ کلینی.....
۹۰	جایگاه کتاب.....
۹۰	ساختار و ویژگی‌های کتاب.....
۹۱	محتوای کتاب.....
۹۲	سلسله روایی.....
۹۲	نسخه‌شناسی.....
۹۳	کارهای انجام شده درباره الکافی.....
۹۳	شرح‌ها.....
۹۳	حاشیه‌ها و تعلیقات.....
۹۴	ترجمه‌ها.....
۹۴	چاپ‌ها.....
۹۴	تصحیح‌ها.....
۹۴	معرفی منابع برای مطالعه بیشتر.....
۹۵	۲. کتاب الغیبة نعمانی.....
۹۵	شرح حال مؤلف.....
۹۶	محتوای کتاب.....
۹۷	ساختار و ویژگی‌های کتاب.....

- ۹۸..... روش مؤلف.....
- ۹۸..... نسخه‌شناسی.....
- ۹۹..... کارهای انجام گرفته درباره کتاب.....
- ۹۹..... معرفی منابع برای مطالعه بیشتر.....
- ۹۹..... پرسش و پژوهش.....
- درس ششم: کتاب التوحید و کتاب عیون اخبار الرضا علیه السلام
- ۱۰۱..... ۱. کتاب التوحید.....
- ۱۰۱..... شرح حال مؤلف.....
- ۱۰۲..... تألیفات شیخ صدوق.....
- ۱۰۳..... محتوای کتاب التوحید.....
- ۱۰۳..... ساختار کتاب.....
- ۱۰۴..... انگیزه نگارش کتاب.....
- ۱۰۴..... ویژگی‌های کتاب.....
- ۱۰۵..... پیشینه توحیدنویسی.....
- ۱۰۵..... نسخه‌شناسی کتاب.....
- ۱۰۶..... کارهای انجام شده درباره کتاب.....
- ۱۰۶..... شرح‌ها.....
- ۱۰۷..... ترجمه‌ها.....
- ۱۰۷..... معرفی منبع برای مطالعه بیشتر.....
- ۱۰۸..... ۲. کتاب عیون اخبار الرضا علیه السلام.....
- ۱۰۸..... محتوای کتاب.....
- ۱۰۸..... ساختار کتاب.....
- ۱۰۹..... انگیزه نگارش کتاب.....
- ۱۱۰..... پیشینه نگارش اخبار الرضا علیه السلام.....

۱۱۰	ویژگی های کتاب
۱۱۱	نسخه شناسی کتاب
۱۱۱	کارهای انجام شده درباره کتاب
۱۱۱	ترجمه ها
۱۱۲	شرح ها
۱۱۲	معرفی منابع برای مطالعه بیشتر
۱۱۳	پرسش و پژوهش
درس هفتم: کتاب تصحیح اعتقادات الإمامیه و کتاب نهج البلاغه		
۱۱۵	اوضاع علمی و فرهنگی قرن پنجم هجری
۱۱۷	کتاب های کلامی و اعتقادی تألیف شیعیان در قرن پنجم
۱۱۷	۱. کتاب تصحیح اعتقادات الإمامیه
۱۱۷	شرح حال مؤلف
۱۱۸	تالیفات
۱۱۸	محتوای کتاب
۱۱۹	ساختار کتاب
۱۱۹	پیشینه اعتقادنگاری
۱۲۰	ویژگی های کتاب
۱۲۰	نسخه شناسی
۱۲۱	کارهای انجام شده درباره کتاب
۱۲۱	معرفی منابع برای مطالعه بیشتر
۱۲۲	۲. کتاب نهج البلاغه
۱۲۲	شرح حال مؤلف
۱۲۳	محتوای کتاب
۱۲۴	ساختار کتاب

- پیشینه کتاب..... ۱۲۵
- انگیزه نگارش کتاب..... ۱۲۵
- منابع نهج البلاغه..... ۱۲۶
- کارهای انجام شده درباره کتاب..... ۱۲۶
- شرح‌های نهج البلاغه..... ۱۲۷
- مستدرکات نهج البلاغه..... ۱۲۷
- ترجمه‌های فارسی نهج البلاغه..... ۱۲۷
- کتاب‌های موضوعات نهج البلاغه..... ۱۲۸
- نسخه‌شناسی..... ۱۲۸
- معرفی منابع برای مطالعه بیشتر..... ۱۲۹
- پرسش و پژوهش..... ۱۲۹
- درس هشتم: کتاب تنزیه الأنبياء و کتاب الشافی**
۱. کتاب تنزیه الأنبياء..... ۱۳۱
- شرح حال مؤلف..... ۱۳۱
- محتوای کتاب..... ۱۳۲
- ساختار کتاب..... ۱۳۳
- ویژگی‌های کتاب..... ۱۳۳
- انگیزه نگارش کتاب..... ۱۳۴
- پیشینه کتاب..... ۱۳۴
- نسخه‌شناسی..... ۱۳۵
- کارهای انجام شده درباره کتاب..... ۱۳۶
۲. کتاب الشافی..... ۱۳۷
- محتوای کتاب..... ۱۳۷
- ساختار کتاب..... ۱۳۸

۱۳۸	انگیزه نگارش کتاب
۱۳۹	ویژگی های کتاب
۱۳۹	پیشینه
۱۴۱	نسخه شناسی
۱۴۱	کارهای انجام شده درباره کتاب
۱۴۲	معرفی منابع برای مطالعه بیشتر
۱۴۲	پرسش و پژوهش
		درس نهم: کتاب بشارة المصطفی لشيعة المرتضى و کتاب الاحتجاج علی اهل اللجاج
۱۴۵	اوضاع سیاسی اجتماعی و علمی قرن ششم هجری
۱۴۷	۱. کتاب بشارة المصطفی لشيعة المرتضى
۱۴۷	شرح حال مؤلف
۱۴۸	محتوای کتاب
۱۴۸	ساختار کتاب
۱۴۹	انگیزه نگارش کتاب
۱۴۹	نسخه شناسی
۱۵۰	کارهای انجام شده درباره کتاب
۱۵۰	معرفی منابع برای مطالعه بیشتر
۱۵۱	۲. کتاب الاحتجاج علی اهل اللجاج
۱۵۱	شرح حال مؤلف
۱۵۲	محتوای کتاب
۱۵۳	ساختار کتاب
۱۵۳	انگیزه نگارش کتاب
۱۵۳	کارهای انجام شده درباره کتاب
۱۵۳	ترجمه ها

- ۱۵۴ شرح‌ها
- ۱۵۴ نسخه‌شناسی
- ۱۵۵ معرفی منابع برای مطالعه بیشتر
- ۱۵۵ پرسش و پژوهش
- درس دهم: کتاب الخرائج و الجرائح و کتاب عمدة عیون صحاح الأخبار فی مناقب الأبرار
- ۱۵۷ اوضاع اجتماعی، سیاسی و علمی قرن ششم هجری
- ۱۵۸ ۱. کتاب الخرائج و الجرائح
- ۱۵۸ شرح حال مؤلف
- ۱۵۹ محتوای کتاب
- ۱۶۰ ساختار کتاب
- ۱۶۱ کارهای انجام شده درباره کتاب
- ۱۶۱ ترجمه‌ها
- ۱۶۱ چاپ
- ۱۶۲ نسخه‌شناسی
- ۱۶۲ معرفی منابع برای مطالعه بیشتر
- ۱۶۳ ۲. کتاب عمدة عیون صحاح الأخبار فی مناقب إمام الأبرار
- ۱۶۳ شرح حال مؤلف
- ۱۶۴ محتوای کتاب
- ۱۶۵ ساختار کتاب
- ۱۶۵ نسخه‌شناسی
- ۱۶۶ کارهای انجام شده درباره کتاب
- ۱۶۶ معرفی منابع برای مطالعه بیشتر
- ۱۶۷ پرسش و پژوهش

درس یازدهم: کتاب کشف المَحَجَّة لِثَمَرَةِ الْمُهَجَّة و کتاب کشف الغمة فی معرفة الأئمة

- ۱۶۹..... اوضاع اجتماعی، سیاسی و علمی قرن هفتم
- ۱۷۰..... ۱. کتاب کشف المَحَجَّة لِثَمَرَةِ الْمُهَجَّة.....
- ۱۷۱..... شرح حال مؤلف.....
- ۱۷۲..... محتوای کتاب.....
- ۱۷۳..... ساختار کتاب.....
- ۱۷۴..... انگیزه نگارش کتاب.....
- ۱۷۴..... نسخه شناسی.....
- ۱۷۴..... کارهای انجام شده درباره کتاب.....
- ۱۷۴..... ترجمه ها و تصحیح.....
- ۱۷۵..... معرفی منابع برای مطالعه بیشتر.....
- ۱۷۶..... ۲. کتاب کشف الغمة فی معرفة الأئمة.....
- ۱۷۶..... شرح حال مؤلف.....
- ۱۷۷..... محتوای کتاب.....
- ۱۷۸..... ساختار کتاب.....
- ۱۷۸..... انگیزه نگارش کتاب.....
- ۱۷۸..... ویژگی های کتاب.....
- ۱۷۹..... نسخه شناسی.....
- ۱۷۹..... کارهای انجام شده درباره کتاب.....
- ۱۸۰..... معرفی منبع برای مطالعه بیشتر.....
- ۱۸۰..... پرسش و پژوهش.....

درس دوازدهم: کتاب کشف الیقین فی فضائل امیرالمؤمنین علیه السلام

و کتاب الصراط المستقیم الی مستحقى التقدیم

- ۱۸۱..... اوضاع اجتماعی، سیاسی و علمی قرن هشتم و نهم هجری.....

- ۱۸۳ کتاب کشف الیقین فی فضائل أميرالمؤمنين عليه السلام
- ۱۸۴ شرح حال مؤلف
- ۱۸۵ محتوای کتاب
- ۱۸۶ ساختار کتاب
- ۱۸۶ انگیزه نگارش کتاب
- ۱۸۷ نسخه‌شناسی
- ۱۸۷ کارهای انجام شده درباره کتاب
- ۱۸۸ معرفی منابع برای مطالعه بیشتر
- ۱۸۹ ۲. کتاب الصراط المستقیم إلى مستحقی التقدیم
- ۱۸۹ شرح حال مؤلف
- ۱۹۰ محتوای کتاب
- ۱۹۱ ساختار کتاب
- ۱۹۱ انگیزه نگارش کتاب
- ۱۹۲ نسخه‌شناسی
- ۱۹۲ کارهای انجام شده درباره کتاب
- ۱۹۲ معرفی منابع برای مطالعه بیشتر
- ۱۹۳ پرسش و پژوهش
- درس سیزدهم: کتاب الصوارم المهرقة و کتاب نوادر الأخبار فیما يتعلق بأصول الدین
- ۱۹۵ اوضاع و احوال علمی و فرهنگی قرن دهم و یازدهم هجری
- ۱۹۶ ۱. کتاب الصوارم المهرقة
- ۱۹۷ شرح حال مؤلف
- ۱۹۸ محتوای کتاب
- ۱۹۹ ساختار و ویژگی‌های کتاب
- ۱۹۹ انگیزه تألیف کتاب

- ۲۰۰ نسخه‌شناسی و کارهای انجام شده درباره کتاب
- ۲۰۰ معرفی منابع برای مطالعه بیشتر
- ۲۰۱ ۲. کتاب نوادر الأخبار فيما يتعلق بأصول الدين
- ۲۰۱ شرح حال مؤلف
- ۲۰۲ محتوای کتاب
- ۲۰۲ ساختار و ویژگی‌های کتاب
- ۲۰۳ شیوه و روش مؤلف
- ۲۰۴ انگیزه نگارش کتاب
- ۲۰۴ نسخه‌شناسی و کارهای انجام شده درباره کتاب
- ۲۰۵ معرفی منابع برای مطالعه بیشتر
- ۲۰۵ پرسش و پژوهش
- درس چهاردهم: کتاب بحار الانوار الجامعة لدرر اخبار الائمة الاطهار
و کتاب عوالم العلوم و المعارف و الأحوال
- ۲۰۷ اوضاع و شرایط علمی و فرهنگی قرن دوازدهم هجری
- ۲۰۸ ۱. بحار الانوار الجامعة لدرر اخبار الائمة الاطهار
- ۲۰۸ شرح حال مؤلف
- ۲۱۲ محتوای کتاب
- ۲۱۳ ساختار و ویژگی‌های کتاب
- ۲۱۴ شیوه و روش مؤلف
- ۲۱۶ انگیزه تألیف کتاب
- ۲۱۶ نسخه‌شناسی
- ۲۱۷ کارهای انجام شده درباره کتاب
- ۲۱۷ ترجمه‌ها
- ۲۱۸ معرفی منابع برای مطالعه بیشتر

- ۲۲۰ ۲. کتاب عوالم العلوم و المعارف و الأحوال
- ۲۲۰ شرح حال مؤلف
- ۲۲۱ محتوای کتاب
- ۲۲۱ ساختار و ویژگی‌های کتاب
- ۲۲۳ نسخه‌شناسی
- ۲۲۴ کارهای انجام شده درباره کتاب
- ۲۲۴ معرفی منابع برای مطالعه بیشتر
- ۲۲۴ پرسش و پژوهش
- درس پانزدهم: کتاب حق‌الیقین فی معرفة اصول الدین و کتاب دلائل الصدق لنهج الحق
- ۲۲۵ اوضاع سیاسی، فرهنگی و علمی قرن سیزدهم و چهاردهم هجری
- ۲۲۷ ۱. کتاب حق‌الیقین فی معرفة اصول الدین
- ۲۲۷ شرح حال مؤلف
- ۲۲۸ محتوای کتاب
- ۲۲۸ ساختار و ویژگی‌های کتاب
- ۲۲۹ شیوه و روش مؤلف
- ۲۳۰ کارهای انجام شده درباره کتاب
- ۲۳۰ معرفی منابع برای مطالعه بیشتر
- ۲۳۱ ۲. کتاب دلائل الصدق لنهج الحق
- ۲۳۱ شرح حال مؤلف
- ۲۳۲ محتوای کتاب
- ۲۳۲ ساختار کتاب
- ۲۳۳ ویژگی‌های کتاب
- ۲۳۳ انگیزه نگارش کتاب
- ۲۳۴ کارهای انجام شده درباره کتاب

۲۳۵ معرفی منابع برای مطالعه بیشتر

۲۳۵ پرسش و پژوهش

درس شانزدهم: کتاب الغدير و کتاب موسوعة العقائد الاسلامية

۲۳۷ اوضاع سیاسی، اجتماعی و علمی قرن چهاردهم و پانزدهم هجری

۲۳۹ ۱. کتاب الغدير فی الكتاب و السنة و الأدب

۲۳۹ شرح حال مؤلف

۲۴۰ جایگاه کتاب

۲۴۰ محتوای کتاب

۲۴۱ ساختار کتاب

۲۴۱ ویژگی های کتاب

۲۴۲ کارهای انجام شده درباره کتاب

۲۴۳ معرفی منبع برای مطالعه بیشتر

۲۴۴ ۲. کتاب موسوعة العقائد الاسلامية فی الكتاب و السنة

۲۴۴ شرح حال مؤلف

۲۴۵ محتوا و ساختار کتاب

۲۴۵ ویژگی های کتاب

۲۴۵ شیوه و روش مؤلف

۲۴۶ کارهای انجام شده درباره کتاب

۲۴۶ پرسش و پژوهش

۲۴۷ فهرست منابع

پیش‌گفتار

در میان نگاه‌های دانشمندان امامیه از قرن اول تا کنون، گونه‌ای از کتاب‌ها برای بیان و تبیین باورهای اعتقادی امامیه و نشان دادن جهان‌بینی اصیل اسلام، از شیوه استدلالی - حدیثی استفاده کرده‌اند. بررسی و شناسایی این کتاب‌های خاص افزون بر نشان دادن اتصال حدیث امامیه به عصر رسول‌الله ﷺ و عصر حضور ائمه علیهم‌السلام، وجود جریان فکری - روشی خاصی در میان شاگردان امامان و علمای بعدی شیعه را نشان می‌دهد. ارائه گزارشی مفصل از این جریان فکری - روشی و بازسازی آن مستلزم پژوهشی گسترده و پردامنه است و در قالب یک یا چند کتاب نمی‌گنجد، ولی می‌توانیم بازخوانی کوتاهی از داستان جریان یادشده داشته باشیم؛ کاری که در این کتاب، ضمن معرفی برخی کتاب‌های حدیثی - اعتقادی نگارش‌یافته از قرن اول تا قرن پانزدهم هجری، اتفاق افتاده است و سعی شده تا اصالت و مستند بودن این کتاب‌ها و زمینه‌های پیدایش و تألیف آنها هرچند به‌اجمال بیان شود. به همین منظور در هر درسی از درس‌های شانزده‌گانه کتاب، به معرفی دو کتاب از کتاب‌های شاخص جریان یادشده در هر قرن پرداخته شده و در طول درس، گزارشی اجمالی از محتوا، ساختار، مؤلف و نسخه‌های موجود آن کتاب، ارائه شده است. البته قبل از معرفی کتاب‌ها و در آغاز هر درس، سخنی کوتاه از اوضاع سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و علمی قرن مورد نظر به میان

آمده تا زمینه‌های فرهنگی و علمی تألیف کتاب‌ها، بهتر تبیین شوند. افزون بر آن، با معرفی کارهای انجام شده درباره کتاب‌های هر درس، گستره نفوذ و تأثیرگذاری آنها بر جامعه علمی - فرهنگی نشان داده شده و امکان ارزش‌سنجی علمی کتاب‌های یادشده مهیا گشته است. طبیعی است برای تکمیل مطالب یادشده، مطالعه برخی منابع بیرونی لازم بود که برای برآوردن این نیاز، برخی از منابع مطالعاتی مهم در آخر درس معرفی شده‌اند. با این حال، به نظر می‌رسد درخواست از دانش‌پژوه برای ارائه گزارش کتاب‌شناسی از کتاب‌های همگون در کاربردی شدن مباحث کتاب و تکمیل معرفی جریان حدیثی اعتقادی مؤثر خواهد بود.

در پایان، بر خود لازم می‌دانم تا از عنایت و تلاش استادان بزرگوار، جناب حجة الاسلام والمسلمین علی صدرایی خوئی و حجة الاسلام والمسلمین عبدالرحیم سلیمانی بهبهانی و نیز جناب آقای مسعود رضوی که با پیشنهادهای ارزشمند خود، بر کمال این اثر افزودند، قدردانی کنم.

قم، رسول رضوی

۱۳۹۳/۴/۸